

En aquests moments, que portem a enterrar la nostra germana Aurora, em ve a la memòria el record del seu pare, el gran prosista Prudenci Bertrana, que, abans de la guerra, solia passar els estius a Berga. Jo era aleshores un jove net, i encara recordo la seva figura plena de bonhomia, carregada amb la capsa de les pintures i el seu cavallet, cercant els racons més adients ~~www~~ dels nostres ~~www~~ encontorns per traslladar-los a la tela. Com a escriptor que era, solia enviar a un diari de Barcelona, "La Veu de Catalunya", unes notes delicioses en les que, amb una ironia amable, contava les petites facècies del nostre viure berguedà.

La seva filla Aurora, que ha vingut a morir entre nosaltres i que ens fa l'honor de barrejar les seves cendres amb les nostres, va seguir l'afició literària del seu pare. Una de les novel·les que va escriure es titula "Entre dos silencis". Deixant de banda el tema d'aquesta novel·la, no podem negar que el títol és suggeridor, i em fa pensar que tota la nostra vida és només ^{com} una paraula, una rialla, una cançó, un plant, entre dos silencis: el silenci d'abans de néixer i el silenci que segueix la nostra mort.

Aquests dos silencis, però, són diferents. El nostre silenci d'abans de néixer és absolut. En canvi el silenci després de la mort no és pas total. Perquè durant la vida hem actuat, hem parlat; i les nostres obres han deixat un solc, i les nostres paraules tenen un ressò que es prolonga més enllà de la mort.

De vegades les nostres accions i les nostres paraules han fet mal. Aleshores ens podríem aplicar aquell aforisme dels grecs antics que deia: "Si allò que vols dir no és millor que el silenci, guarda silenci."

No és aquest el cas de la nostra germana Aurora. Ella va parlar quan havia de parlar i com havia de parlar.

Perquè el nostre poble també ha conegut el silenci, un silenci que molts ja el creien definitiu. I, no ens fem il·lusions, un silenci que en l'essencial encara dura. I hem d'agrair als qui, nedant contra corrent, amb els seus llibres, amb els seus versos, amb les seves cançons i amb el seu sacrifici, han fet que ~~aquest~~ poble encara tingui veu, que no perdés la paraula.

Els no han cedit a la popularitat falsa, que és vulgaritat. No han cedit a l'èxit fàcil, a les pessetes fàcils. Ells han estat fidels a aquest poble nostre, justament a l'hora de la dissort.

Perquè escriure en català avui, cantar en català, i àdhuc parlar en català, en aquest idioma marginat, que no és oficial, ni té escola, ni premsa, ni televisió, però que és el nostre, l'únic nostre, això sol ja és un signe de distinció espiritual.

D'altres voldrien exhibir un gran fullam, un gran brancatge i ens prometen de produir molts fruits. Però es neguen a tenir arrels. Aquests valdria més que no parlessin. No ens diran pas res més bo que el silenci.

L'Aurora va dir coses millors que el silenci. Ella, juntament amb un esplet d'escriptors, poetes i cantaires d'una gran categoria humana, han ajudat a salvar la nostra paraula, el nostre poble. Aquest poble que, entre tants defectes, sembla que només tingui una sola virtut: la supervivència.

Tota vida té una exemplaritat. L'Aurora ens dona un exemple de fidelitat. Fidelitat a les arrels. Aprenem-lo.

Els qui tenim fe cristiana hem d'ésser fidels a la nostra fe. També van mal dades per a l'Església. I no és elegant de desertar, justament ara.

I tots plegats, com a homes simplement, aprenuem d'ésser fidels. Fidels als nostres, als de casa, als amics, al País. Fidels als passats i als qui vindran. Aquests darrers seran els nostres jutges, que un dia ens podrà dir: Què n'heu fet del tresor heretat dels vostres pares?

Aquests moments, germans, són de reflexió i de pregària. Reflexionem sobre nosaltres mateixos, sobre les nostres fidelitats.

I preguem. Els qui tenim fe no creiem en la mort, creiem en la Vida. La vida total, la vida veritable, la vida per sempre, més enllà de la mort.

"Jo sóc la resurrecció i la vida", diu Jesús. "Ho creus això?" Responem com Marta: "Sí, Senyor, jo crec". I afegim: hi crec i espero, i per això us demano que vulgueu acollir la nostra germana Aurora en la cançó eterna del vostre amor.

Amén.

M. J. A.